

Pravo na boravak i pristup tržištu rada za EWR građane i njihove članove porodice/ obitelji

A.Pravo boravka

Na osnovu evropske direktive o slobodnom kretanju, sledeći EWR državljani imaju pravo na boravak duži od tri meseca u Austriji

1. Zaposleni (radnik ili samozaposlene osobe); ili
2. Nezaposlene osobe ili osobe koje se školuju ukoliko imaju dovoljno sredstava za život i sveobuhvatno zdravstveno osiguranje za sebe i članove svoje porodice.

Sledeći članovi porodica EWR državljana (nositelja prava boravka) imaju takođe pravo boravka (bez obzira da li su sami EWR državljani ili državljani trećih zemalja):

- supružnici (uključujući registrovane partnere),
- bračna i vanbračna djeca (uključujući pastorku i usvojenu djecu) i drugu rodbinu u silaznoj liniji do 21. godine i više, pod uvjetom da EWR državljanin izdržava dotičnu osobu.
- Roditelji, svekrva/svekar i druga rodbina u uzlaznoj liniji pod uvjetom da EWR državljanin izdržava dotičnu osobu.

Osobe koje po zakonu već imaju pravo na boravak, stiču nakon pet godina legalnog boravka, pravo na stalni /neograničeni boravak.

Sve dok se ne stekne pravo na stalni /neograničeni boravak, navedeni preduvjeti uglavnom moraju biti ispunjeni, u protivnom može doći do ukidanja boravaka.

Gubitak porodičnog statusa (razvod, prestanak braka, smrt ili iseljavanje podnositelja zahtjeva, itd.) može imati ozbiljne posljedice za članove porodice iz trećih zemalja. U tom slučaju se preporučuje obraćanje savjetovalištu. U određenim slučajevima, pravo stalnog boravka može da nastupi i ranije.

Nakon sticanja prava na stalni boravak, protjerivanje iz zemlje se može dogoditi samo zbog određenih krivičnih djela.

B.Pristup tržištu rada

Slobodni pristup tržištu rada neraskidivo je povezan sa pravom boravka prema zakonu EU. Gradjani EU mogu se zaposliti odmah nakon nastanjanja.!

1. Velika Britanija nije više član EWR. Za Britance koji su se doselili u Austriju posle 31. decembra 2020. primenjuje se odredbe za državljane trećih zemalja. Bliski rođaci nosilaca boravišne dozvole po članu 50 EUV („postojeće Britanke i Britanci) takođe mogu dobiti boravišnu dozvolu po članu 50 EUV pod određenim okolnostima. Sto se tice supružnika /supruga , veza je morala postojati pre 31. decembra 2020.

2. Po Direktivi 2004/38 / EG, sprovedena po 51ff Zakona o nastanjanju I boravku

3. Sve države članice EU, Norveška, Island i Lihtenštajn. Za švicarske državljane važe ista prava kao i za građane EWR.

4. Boravak do tri mjeseca ne podliježe nikakvim uvjetima.

5. Isto se odnosi na članove porodica Austrijanaca koji imaju pravo na slobodno kretanje.

Nema prava boravka ako postoji „fiktivni brak“, prisilni brak ili fiktivno roditeljstvo ili ako postoji rizik za javni red i sigurnost.

C. Dokumentacija

EWR građani koji imaju pravo boravka i članovi njihovih porodica zakonski su dužni zatražiti dokumentaciju o svom pravu boravka od organa u roku od 4 mjeseca od osnivanja prebivališta u Austriji.

EWR građani podnose zahtjev za registraciju (**Anmeldebescheinigung**), a članovi porodica koji su građani trećih zemalja podnose zahtjev za boravišnu kartu (**Aufenthaltskarte**). Postojeca prijava od prije 1.1.2006 važi kao potvrda o registraciji.

Nakon sticanja prava na stalni boravak (Daueraufenthaltsrecht) i provjere o legitimnom boravku, se na zahtjev izdaje potvrda o stalnom boravku (**Bescheinigung des Daueraufenthaltes**) za EWR državljane ili karta za stalni boravak (**Daueraufenthaltskarte**) za državljane trećih zemalja.

Dokumentacija nije akt kojim se stiče pravo boravka t.j. pravo ne nastaje tek kad se dokumentacija izda.

Ako se potvrda o registraciji ili boravišna karta ne zatraže na vrijeme, počinjen je *samo* administrativni prekršaj i može se računati sa novčanom kaznom.

Kako bi dokazali slobodan pristup tržištu rada, EWR građani koji imaju pravo na boravak i članovi njihovih porodica mogu od AMS-a zatražiti **potvrdu o iznimci na osnovu § 3 član 8 Zakona o zapošljavanju stranaca**. Ova potvrda također nije akt kojim se stiče pravo na rad i nema pravne obaveze za podnošenje ovog zahtjeva.

Životni partneri koji mogu dokazati postojanje trajne veze, *ili* lica koja su zaista primala izdržavanje od državljanina Evropske Unije u svojoj zemlji porekla, *ili* lica koja su već živela sa državljaninom Evropske Unije u domaćinstvu u svojoj zemlji porekla, *ili* lica sa ozbiljnim zdravstvenim problemima kao i obaveznom ličnom negom, imaju pravo boravka prema pravu Unije u koliko su i oni državljani EWR/Evropske Unije.

Ako su članovi porodice državljani treće zemlje, može im se odobriti dozvola za naseljavanje na osnovu izjave o odgovornosti (Haftungserklärung) od strane državljanina EWR/Evropske Unije.

Pažnja: S obzirom da su navedene samo najvažnije odredbe, za detaljnije informacije obratite se nadležnim ustanovama ili savjetovalištim. Skrećemo pažnju da se i pored detaljne obrade mogu dogoditi pogreške i stoga za date informacije ne preuzimamo odgovornost.

Beratung für Männer und Frauen
1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 01 712 56 04
<http://www.migrant.at> E-Mail: migrant@migrant.at

Beratung für Frauen
1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/2/10 Tel: 01 982 33 08
<http://www.migrant.at> E-Mail: migrantin@migrant.at

Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice Wien und der Magistratsabteilung 17 gefördert

Integration
und Diversität